

This question paper contains 2 printed pages]

AA—31—2025

FACULTY OF ARTS (HUMANITIES)

B.A. (NEP) (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

MARATHI (Optional)

Paper-HMARCT-1102

(आधुनिक मराठी कविता-II)

(Saturday, 12-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) पहिला प्रश्न-सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

10

(अ) कवितेचे विशेष

(ब) 'निरालय' मधील सकारात्मक जाणीव

(क) 'पाखरा! येथील का परतून' मधील वियोग

(ड) 'आमुची मायबोली' कवितेतील भाषा सामर्थ्य.

P.T.O.

X315Y292B02X315Y292B02X315Y292B02X315Y292B02

पुढील प्रश्न क्रमांक 2 ते प्रश्न क्रमांक 6 यामधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : 30

2. 'माझी कन्या' या कवितेतून चित्रित झालेल्या पिता व मुलगी यांच्यातील वात्सल्यभावाचे शब्दचित्र रेखाटा.
3. बा. सी. मर्ढेकर यांच्या 'भंगु दे काठिन्य माझें' या कवितेचा भावार्थ स्पष्ट करा.
4. 'शिल्पकार ऐसा' या कवितेतून प्रकाश मोगले यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या समतावादी विचारांची ओळख कशी करून दिली आहे, ते विशद करा.
5. 'सत्य सर्वांचे आदी घर' या कवितेतून सत्याचे सामर्थ्य कसे अधोरेखित झाले आहे, ते लिहा.
6. 'मुंग्यांचे हरवत नाहीत आत्मसूर' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—01—2025

**FACULTY OF HUMANITIES/SCIENCE AND TECHNOLOGY AND
COMMERCE AND MANAGEMENT**

B.A./B.Sc./B.Com. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020)

ENGLISH (Comp.)

Paper-I(HENGAEC-1101)

(Developing Spoken Communication)

(Friday, 4-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) Attempt any *three* questions from Q. Nos. 2 to 5.

(iii) Figures to the right indicate full marks.

1. Write short notes on :

10

(i) Types of communication

(ii) Imperative sentences

(iii) Tips for proposing vote of thanks

(iv) Telephonic conversation.

P.T.O.

X315YE1BC74X315YE1BC74X315YE1BC74X315YE1BC74

2. Explain, how verbal communication differs from nonverbal communication. 10
3. Illustrate the usage of exclamations in English language by giving suitable examples. 10
4. Draft a Welcome Speech for the College Annual Function. 10
5. Ramesh calls up Rohan to convince him to go to college trip. Draft the conversation. 10

This question paper contains 2 printed pages]

AA—32—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020 Pattern)

HINDI (Optional)

Paper—HHINCT-1102

(आधुनिक हिंदी काव्य-II)

(Saturday, 12-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य है।

(ii) प्रश्न क्र. 2 से प्रश्न क्र. 6 में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

(iii) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए :

10

(a) काव्य के लक्षण

(b) अटल बिहारी वाजपेयी का जीवन परिचय

(c) भारतेन्दु की मुकुरियाँ : आशय

(d) 'किताबें' कविता का संदेश

P.T.O.

X315YEFCCF6X315YEFCCF6X315YEFCCF6X315YEFCCF6

2. आधुनिक हिंदी कविता का विकासक्रम लिखिए। 10
3. “निराला द्वारा लिखित ‘भिक्षुक’ कविता में सामाजिक विषमता पर करारा व्यंग्य किया है।” समझाइए। 10
4. “‘इस स्त्री से डरो’ कविता में स्त्री जीवन के संघर्ष तथा कठिनाइयों का चित्रण हुआ है।” पठित कविता के आधार पर स्पष्ट कीजिए। 10
5. “कवि धूमिल ने राजनीतिक तथा सामंती पूँजीवादी व्यवस्था का पर्दाफाश किया है।” विवेचन कीजिए। 10
6. अनंत काबरा द्वारा लिखित ‘कोरोना वायरस’ कविता का आशय लिखिए। 10

This question paper contains 2 printed pages]

AA—48—2025

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. (NEP) (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Paper—ILIBCT-1101

(Library Organisation-I)

(Wednesday, 16-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Question no. 1 is compulsory.

(iii) Attempt any *three* questions from Q. No. 2 to Q. No. 6.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(iii) प्रश्न क्र. 2 ते 6 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

1. Write short notes on :

10

(i) Library Co-operation

(ii) Library and social development.

थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) ग्रंथालय सहकार

(ii) ग्रंथालय आणि सामाजिक विकास.

P.T.O.

X315Y45343FX315Y45343FX315Y45343FX315Y45343F

2. Explain the role of Library in education development. 10
शैक्षणिक विकासात ग्रंथालयाची भुमिका स्पष्ट करा.
3. Explain 'Save the time of Reader and Staff'. 10
'वाचकांचा आणि ग्रंथालय कर्मचाऱ्यांचा वेळ वाचवला पाहिजे' स्पष्ट करा.
4. Write an essay on Indian National Library. 10
भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथालयावर निबंध लिहा.
5. Discuss on 'Library is a growing organism'. 10
'ग्रंथालय ही वर्धिष्णू संस्था आहे' यावर चर्चा करा.
6. Explain the functions of the library in detail. 10
ग्रंथालयाची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—46—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020)

PUBLIC ADMINISTRATION

Paper-HPUBCT-1101

(Introduction to Public Administration-I)

(Wednesday, 16-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions carry equal marks.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) Solve any 3 questions from Q. No. 2 to Q. No. 6.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(iii) प्रश्न क्र. 2 ते प्र. क्र. 6 मधील कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा.

1. Write short notes on (any two) :

10

(i) Importance of Public Administration

(ii) Agencies of Public Relations

(iii) Citizens Charter

(iv) Difference between Public Administration and Private Administration.

P.T.O.

X315Y259704X315Y259704X315Y259704X315Y259704

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) लोक प्रशासनाचे महत्त्व
- (ii) जनसंपर्काची अभिकरणे
- (iii) नागरीकांची सनद
- (iv) लोक प्रशासन व खाजगी प्रशासनातील भेद.

2. Elucidate the principles of the concept of 'Good Governance'. 10
'सुशासन' संकल्पनेची तत्वे विशद करा.
3. State the importance of Public Relations. 10
जनसंपर्काचे महत्त्व सांगा.
4. Explain the affinity between Public Administration and Private Administration. 10
लोक प्रशासन व खाजगी प्रशासनातील साम्य स्पष्ट करा.
5. Write the scope of Public Administration. 10
लोक प्रशासनाची व्याप्ती लिहा.
6. Discuss in brief the concept of 'Public Private Partnership'. 10
'सार्वजनिक खाजगी भागीदारी' संकल्पनेची थोडक्यात चर्चा करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—58—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020)

PUBLIC ADMINISTRATION

Paper-II (HPUBCT-1102)

(Indian Constitution and Administration)

(Saturday, 19-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) Solve any *three* of the remaining five questions (Q. No. 2 to Q. No. 6).

(i) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(ii) उर्वरित पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा (प्रश्न क्र. 2 ते 6).

1. Write short notes on any *two* of the following :

10

(i) 42nd constitutional Amendment

(ii) Preamble of Constitution

(iii) Saptang theory

(iv) Drafting Committee.

P.T.O.

X315Y71C41FX315Y71C41FX315Y71C41FX315Y71C41F

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) 42वी घटनादुरुस्ती
- (ii) राज्यघटनेची उद्देशपत्रिका
- (iii) सप्तांग सिद्धांत
- (iv) मसुदा समिती.

2. State the fundamental rights in Indian Constitution. 10
भारतीय राज्यघटनेतील मुलभूत अधिकार सांगा.
3. Write an essay on Revenue Administration during the reign of Emperor Akbar. 10
सम्राट अकबरकालीन महसुली प्रशासनावर एक निबंध लिहा.
4. Write salient features of Indian Constitution. 10
भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
5. Explain the types of Constitutional Amendment. 10
घटनादुरुस्तीचे प्रकार स्पष्ट करा.
6. Describe the Directive Principles of State Policy. 10
राज्यनितीच्या मार्गदर्शक तत्वांचे वर्णन करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—81—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

POLITICAL SCIENCE

Paper-I

(Political Concepts)

(Saturday, 26-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) Students are required to solve a total of *four* questions.

(iii) Students need to solve any *three* of the remaining questions (Q. No. 2 to Q. No. 6).

(i) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(ii) विद्यार्थ्यांना एकूण चार प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(iii) प्रश्न क्रमांक दोन ते सहा पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

1. Write short notes on (All) :

10

(a) What is Sovereignty ? Write the definition.

(b) Explain various Job opportunities in Political Science.

(c) Describe 'Government' as one of the essential elements of a state.

(d) Explain the merits of Presidential System Government.

P.T.O.

X315Y8344DCX315Y8344DCX315Y8344DCX315Y8344DC

थोडक्यात टिपा लिहा (सर्व) :

- (a) सार्वभौमत्व म्हणजे काय ? व्याख्या लिहा.
- (b) राज्यशास्त्रातील विविध नोकरीच्या संधी स्पष्ट करा.
- (c) राज्याच्या आवश्यक घटकांपैकी शासन या घटकाचे वर्णन करा.
- (d) अध्यक्षीय शासन पद्धतीचे गुण स्पष्ट करा.

2. Write essential elements of State. 10

राज्याचे आवश्यक घटक लिहा.

3. Explain the meaning and nature of Political Science. 10

राज्यशास्त्राचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

4. Write characteristics of Parliamentary type of Government. 10

संसदीय शासन पद्धतीची वैशिष्ट्ये लिहा.

5. Write the characteristics of Sovereignty. 10

सार्वभौमत्वाची वैशिष्ट्ये लिहा.

6. State the merits and demerits of Parliamentary system of Government. 10

संसदीय शासन पद्धतीचे गुण-दोष लिहा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—99—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP 2020)

POLITICAL SCIENCE

Paper-II (HPOLCT-1102)

(Indian Government and Politics)

(Tuesday, 29-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question No. 1 is compulsory.

(ii) Students are required to solve a total of 4 questions.

(iii) Students need to solve any *three* of the remaining five questions (Q. Nos. 2 to 6).

(i) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(ii) विद्यार्थ्यांना एकूण 4 प्रश्न सोडवायचे आहेत.

(iii) विद्यार्थ्यांना उर्वरित 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

1. Write short notes on (Attempt all) :

10

(a) Act of 1909

(b) Fundamental Rights in the Constitution

(c) Speaker of the Lok Sabha

(d) Powers of the Governor.

P.T.O.

X315Y5202BEX315Y5202BEX315Y5202BEX315Y5202BE

थोडक्यात टिपा लिहा (सर्व) :

- (अ) 1909 चा कायदा
- (ब) संविधानातील मूलभूत हक्क
- (क) लोकसभेचा सभापती
- (ड) राज्यपालाचे अधिकार.

2. Write the salient features of Indian Constitution. 10
भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
3. Explain the Fundamental Duties in the Constitution of India. 10
भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत कर्तव्य विशद करा.
4. Explain the structure and powers of Rajya Sabha. 10
राज्यसभेची रचना व अधिकार स्पष्ट करा.
5. Explain the powers of the Prime Minister. 10
पंतप्रधानाचे अधिकार स्पष्ट करा.
6. Explain the powers of the Chief Minister. 10
मुख्यमंत्र्याचे अधिकार विशद करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—64—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP 2020)

SOCIOLOGY

Paper—HSOCCT-1101

(Introduction to Sociology—I)

(Tuesday, 22-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) First question is compulsory (any two).

(ii) Attempt any three questions from Question No. 2 to 6.

(i) पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे (कोणत्याही दोन).

(ii) प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 मधील कोणतेही तीन सोडवा.

1. Write short notes on any two from the following :

10

(i) Importance of Sociology

(ii) Social Structure

(iii) Characteristics of Social Groups

(iv) Agencies of Socialization.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) समाजशास्त्राचे महत्त्व

(ii) सामाजिक संरचना

(iii) सामाजिक समुहाची वैशिष्ट्ये

(iv) सामाजीकरणाची साधने.

P.T.O.

X315Y07C78CX315Y07C78CX315Y07C78CX315Y07C78C

Solve any *three* questions from Question Nos. 2 to 6 :

30

प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

2. Explain the subject matter of Sociology.
समाजशास्त्राच्या अभ्यासविषयाचे विवेचन करा.
3. Explain the meaning and characteristics of society.
समाजाचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
4. Write the importance of Social Group.
सामाजिक समूहाचे महत्त्व लिहा.
5. Elaborate the meaning and aims of Socialization.
सामाजीकरणाचा अर्थ आणि उद्दिष्ट्ये विशद करा.
6. Write an essay on origin and development of Sociology.
समाजशास्त्राचा उदय व विकास यावर निबंध लिहा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—76—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020 Pattern)

SOCIOLOGY

Paper-HSOCCT-1102

(Basic Institution in Society-II)

(Thursday, 24-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) First question is compulsory (any two).

(ii) Attempt any three questions from question Nos. 2 to 6.

(i) पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे. (कोणत्याही दोन).

(ii) प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

1. Write short notes on any two from the following :

10

(i) National Education policy-2020

(ii) Contract marriage

(iii) Domestic violence

(iv) Types of education.

P.T.O.

X315Y4CE2F4X315Y4CE2F4X315Y4CE2F4X315Y4CE2F4

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-2020
- (ii) करार विवाह
- (iii) कौटुंबिक हिंसाचार
- (iv) शिक्षणाचे प्रकार.

Solve any *three* questions from question nos. 2 to 6 :

प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

2. Explain the meaning and characteristics of family.
कुटुंबाचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. Explain the importance of social institutions in society.
सामाजिक संस्थेचे समाजातील महत्त्व स्पष्ट करा.
4. Write the characteristics of marriage institutions.
विवाह संस्थेची वैशिष्ट्ये लिहा.
5. State the types of family institution.
कुटुंब संस्थेचे प्रकार सांगा.
6. Write the meaning and aims of education.
शिक्षणाचा अर्थ आणि ध्येये लिहा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—75—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (NEP) (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

HISTORY

Paper—HHISCT-1102

(History of Maratha Power (1630 AD to 1673 AD))

(Thursday, 24-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) First question is compulsory.

(ii) Attempt any three questions from question Nos. 2 to 6.

(i) पहिला प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) उर्वरित पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडविणे.

1. Write short notes on (any two) :

10

(a) Foreign Accounts

(b) Rajmata Jijau

(c) Panhala Episode

(d) Attack on Surat.

P.T.O.

X315Y84E577X315Y84E577X315Y84E577X315Y84E577

WT

(2)

AA—75—2025

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :-

AA—75—2025 (अ) मराठीय प्रवास वृत्तांत

2

(ब) राजमाता जिजाऊ

(क) पन्हाळा प्रकरण

(ड) सुरतेची स्वारी.

X315Y84E577X315Y84E577X315Y84E577X315Y84E577

Write any three questions of the following :

खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

2. Write the Archaeological sources of history of Maratha Power. 10
मराठीसत्तेच्या इतिहासाची पुरातत्वीय साधने लिहा.
3. Write causes and effects on Jayali Episode. 10
जावली प्रकरणाची कारणे व परिणाम लिहा.
4. Explain the causes of rise of Maratha Power. 10
मराठी सत्तेच्या उदयाची कारणे विशद करा.
5. Explain in detail of Shahistekhan ride. 10
शाहिस्तेखान स्वारीची सविस्तर माहिती विशद करा.
6. Explain in detail the Afjalkhan Episode. 10

This question paper contains 2 printed pages]

AA—63—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (NEP) (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

HISTORY

Paper—HHISCT-1101

(History of Ancient India-I (Upto 322 A.D.))

(Tuesday, 22-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question no. 1 is compulsory.

**(ii) Students need to solve any *three* of the remaining five questions
(Q. No. 2 to Q. No. 6).**

(i) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

**(ii) विद्यार्थ्यांनी उर्वरित पाचपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे
(प्र. क्र. 2 ते 6).**

1. Write short notes on (any *two*) :

10

(a) Buddhist religious sources

(b) Mohenjo Daro

(c) Economic life in the pre-Vedic period

(d) Early life of Gautama Buddha.

P.T.O.

X315Y06B5E4X315Y06B5E4X315Y06B5E4X315Y06B5E4

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (a) बौद्ध धार्मिक साधने
- (b) मोहेंजोदाडो
- (c) पूर्व वैदिक कालीन आर्थिक जीवन
- (d) गौतम बुद्धांचे प्रारंभिक जीवन.

2. Write in detail the archaeological sources of ancient Indian History. 10
प्राचीन भारताच्या इतिहासाची भौतिक साधने विस्ताराने लिहा.
3. Describe about the town planning of Indus civilization. 10
सिंधू संस्कृतीची नगररचना विशद करा.
4. Write an account of the religious life of the pre-Vedic period. 10
पूर्व वैदिक कालीन धार्मिक जीवनाची माहिती लिहा.
5. Give an account of the sixteen Mahajanpadas. 10
सोळा महाजनपदांची सविस्तर माहिती द्या.
6. Describe the social life of the post-Vedic period. 10
उत्तर वैदिक कालीन सामाजिक जीवनाचे वर्णन करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AC—320—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

GEOGRAPHY

Paper-I

(An Introduction to Physical Geography)

(Thursday, 24-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) Use of map stencil is allowed.

(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व आराखडे काढा.

1. Define Physical Geography and explain its importance of study. 15

प्राकृतिक भूगोलाची व्याख्या सांगून प्राकृतिक भूगोलाच्या अभ्यासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain Nebular Theory of 'Laplace'.

'लाप्लास' चा तेजोमेघ सिद्धांत स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y85A9FCX315Y85A9FCX315Y85A9FCX315Y85A9FC

2. Describe various mountain types in brief.

15

पर्वताच्या विविध प्रकारांची थोडक्यात माहिती द्या.

Or

(किंवा)

Explain the theory of 'Plate Tectonic'.

भूपट्ट विवर्तनिकी सिद्धांत स्पष्ट करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Branches of Physical Geography
- (ii) Lunar Eclipse
- (iii) Nature of Physical Geography
- (iv) Formation of Day and Night on Earth.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखा
- (ii) चंद्रग्रहण
- (iii) प्राकृतिक भूगोलाचे स्वरूप
- (iv) पृथ्वीवरील दिवस व रात्रीची निर्मिती.

This question paper contains 2 printed pages]

AC—366—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

GEOGRAPHY

Paper II

(An Introduction to Human Geography)

(Saturday, 26-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) Use of map stencil is allowed.

(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व काढणे आवश्यक आहे.

1. Define Human Geography and explain its scope.

15

मानवी भूगोलाची व्याख्या सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain in detail about 'Eskmio' tribe.

'एस्कमो' जमाती विषयी सविस्तर माहिती लिहा.

P.T.O.

X315Y848774X315Y848774X315Y848774X315Y848774

2. Define Human Races and explain its bases of Racial Classification. 15

मानवी वंशाची व्याख्या देऊन मानवी वंशाच्या वर्गीकरणाचे आधार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the concept of 'Determinism' with examples.

'निसर्गवाद' संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा.

3. Write short notes on any two of the following : 10

- (i) Importance of Human Geography
- (ii) Factors of Evolution of Man
- (iii) Stop and Go Determinism
- (iv) Naga Tribes.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) मानवी भूगोलाचे महत्त्व
- (ii) मानवी उत्क्रांतीचे टप्पे
- (iii) थांबा व जा निसर्गवाद
- (iv) नागा जमात.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—82—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

GEOGRAPHY

Paper—HGEOCT1101

(Introduction to Physical Geography)

(Saturday, 26-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Question no. 1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.

(ii) Students are required to solve a total of *four* questions.

(iii) Students need to solve any *three* of the remaining. Five questions (Q. 2 to Q. 6) and shall be based on entire syllabus.

(iv) Use of map stencil is allowed.

(v) Draw neat diagrams wherever necessary.

(i) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य असेल आणि संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित असेल.

(ii) विद्यार्थ्यांना एकूण चार प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(iii) विद्यार्थ्यांनी उर्वरित पाचपैकी कोणतेही तीन प्रश्न (प्र. 2 ते प्र. 6) सोडविणे आवश्यक असतील.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

P.T.O.

X315YCD9C47X315YCD9C47X315YCD9C47X315YCD9C47

1. Write short answers of the following questions : 10

- (a) Explain the branches of Physical Geography
- (b) Write on Solar Eclipse
- (c) Explain the Plate tectonic
- (d) Write on Mountain.

खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

- (अ) प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखा स्पष्ट करा
- (ब) सूर्य ग्रहणाविषयी लिहा
- (क) भूमंच विवर्तनिकी स्पष्ट करा
- (ड) पर्वता विषयी लिहा.

2. Define physical geography and explain its nature. 10

प्राकृतिक भूगोलाची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

3. Describe Nebular theory of Laplace. 10

लाप्लासच्या तेजोमेघ सिद्धांताचे वर्णन करा.

4. Examine the plate tectonic theory. 10

भूमंच विवर्तनिकी सिद्धांताचे परीक्षण करा.

5. Write in detail about second order landforms. 10

द्वितीय श्रेणीच्या भूरूपाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

6. Define mountain and explain their types. 10

पर्वताची व्याख्या देऊन त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—45—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020)

ECONOMICS

Paper-I (HECOT-1101)

(Indian Economy)

(Wednesday, 16-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) First question is compulsory.

(ii) Attempt any three questions from Q. No. 2 to Q. No. 6.

(i) प्रश्न क्रमांक एक अनिवार्य आहे.

(ii) प्रश्न क्र. 2 ते 6 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

1. Write short notes on any two (Compulsory) : 10

- (i) Socialist Economy**
- (ii) Importance of Energy**
- (iii) Human Development Index**
- (iv) Sustainable Development.**

P.T.O.

X315YC1835DX315YC1835DX315YC1835DX315YC1835D

कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा (अनिवार्य) :

- (i) समाजवादी अर्थव्यवस्था
- (ii) ऊर्जेचे महत्व
- (iii) मानव विकास निर्देशांक
- (iv) शाश्वत विकास.

2. Explain the characteristics of Indian Economy. 10
भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. Explain the meaning and causes of unemployment in India. 10
बेरोजगारीचा अर्थ सांगून भारतातील बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा.
4. State the objectives of India's economic planning. 10
भारताच्या आर्थिक नियोजनाची उद्दिष्टे सांगा.
5. Explain the causes and effects of climate change. 10
वातावरण बदलाची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.
6. State the problems of Road Transport in India. 10
भारतातील रस्ते वाहतुकीच्या समस्या सांगा.

This question paper contains 2 printed pages]

AA—57—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (NEP) (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

ECONOMICS

Paper-II (HECOCT-1102)

(Environmental Economics-I)

(Saturday, 19-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) First question is compulsory.

(ii) Attempt any three questions from questions No. 2 to Q. No. 6.

(i) पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे.

(ii) प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

1. Write short notes on any two (Compulsory) :

10

(i) Importance of Environmental Economics

(ii) Water pollution

(iii) Importance of mines resources

(iv) Objectives of Environmental Education.

P.T.O.

X315Y3C0A5EX315Y3C0A5EX315Y3C0A5EX315Y3C0A5E

कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा (अनिवार्य) :

- (i) पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचे महत्त्व
- (ii) जलप्रदूषण
- (iii) खनिज संसाधनाचे महत्त्व
- (iv) पर्यावरणीय शिक्षणाची उद्दिष्टे.

2. Explain the nature of Environmental Economics. 10
पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3. State the causes and remedies of climate changes. 10
वातावरण बदलाचे कारणे आणि उपाय सांगा.
4. State the effects of Sound Pollution. 10
ध्वनी प्रदूषणाचे परिणाम सांगा.
5. Explain the role of public sector in environmental protection. 10
पर्यावरणीय संरक्षणात सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.
6. Explain the importance of water resources. 10
जल संसाधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

This question paper contains 3 printed pages]

AA—1002—2025

FACULTY OF ALL

B.A./B.Com./B.Sc. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020 Pattern)

INDIAN KNOWLEDGE SYSTEM

Paper-IKS-1101

(Wednesday, 2-4-2025)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions carry equal marks.

(ii) Question no. 1 is compulsory.

(iii) Solve any *three* of the remaining five questions (Q. Nos. 2 to 6).

(iv) Figures to the right indicate full marks.

(i) सर्व प्रश्नाना समान गुण आहेत.

(ii) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(iii) उर्वरित 5 प्रश्नांपैकी कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा (प्र. क्र. 2 ते 6).

(iv) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

P.T.O.

1. Solve the following questions (2.5 marks each) : 10

- (a) What is the Indian Knowledge System ?
- (b) Describe in detail the nature of Buddhist philosophy, its four Noble Truths and the Eightfold Path.
- (c) What is the significance of city planning in ancient Indian architecture ?
- (d) What is the importance of the contributions of Sushruta Samhita and Vagbhata ?

खालील प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 2.5 गुण) :

- (a) भारतीय ज्ञान प्रणाली म्हणजे काय ?
 - (b) बौद्ध दर्शनाचे स्वरूप, त्याचे चार आर्यसत्ये आणि अष्टांगिक मार्ग यांचे सविस्तर वर्णन करा.
 - (c) प्राचीन भारतीय स्थापत्यकलेतील शहर नियोजनाचे महत्त्व काय आहे ?
 - (d) सुश्रुत संहिता आणि वाग्भट यांच्या योगदानाचे महत्त्व काय आहे ?
2. What is the significance of the Gurukula system, and how did it operate within the context of ancient Indian education ? 10
- गुरुकुल पद्धतीचे महत्त्व काय आहे आणि ती प्राचीन भारतीय शिक्षण पद्धतीत कशी कार्यरत होती ?
3. What is the concept of Nāstika systems ? Provide a detailed introduction to Jainism, including its nature, concepts and scriptures, as one of the Nāstika systems. 10
- नास्तिक प्रणाली म्हणजे काय ? जैन धर्म या नास्तिक प्रणालीचे स्वरूप, संकल्पना आणि साहित्याचा सविस्तर परिचय द्या.
4. What is the concept of Indian Economics ? 10
- भारतीय अर्थशास्त्राची संकल्पना काय आहे ?

WT

(3)

AA—1002—2025

5. How was the metal industry in ancient India ? 10
प्राचीन भारतातील धातू उद्योग कसा होता ?
6. Solve the following questions (2.5 marks each) : 10
- (a) What were the features of the ancient Indian education system ?
- (b) What does 'Apoorva' mean, and what is its significance ?
- (c) Provide a detailed description of the concept and tradition of ancient Indian music.
- (d) How did the historical development of astronomy unfold in India ?
- खालील प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 2.5 गुण) :
- (a) भारतीय प्राचीन शिक्षण पद्धतीची वैशिष्ट्ये कोणती होती ?
- (b) अपूर्वा म्हणजे काय आणि त्याचे महत्त्व काय आहे ?
- (c) प्राचीन भारतीय संगीताची संकल्पना आणि परंपरा याबद्दल सविस्तर वर्णन करा.
- (d) भारतामध्ये खगोलशास्त्राचा ऐतिहासिक विकास कसा झाला ?